

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.4.2008
KOM(2008) 229 lopullinen

2008/0090 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön
tutustuttavaksi**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. TAUSTA

1.1. Yleisön oikeuden tutustua asiakirjoihin täytäntöönpano

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 255 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna Amsterdamin sopimuksella, annetaan kaikille luonnollisille henkilöille, jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa, ja oikeushenkilöille, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin. Asiakirjoihin tutustumisoikeuteen sovellettavista periaatteista ja rajoituksista säädetään Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001¹, jota on sovellettu joulukuun 3. päivästä 2001.

Asetuksen täytäntöönpanosta 30. tammikuuta 2004 annetussa asetuksessa komissio toteaa, että asetus on toiminut erittäin hyvin. Tämän vuoksi komissio ei pitänyt asetuksen muuttamista tarpeellisenä lyhyellä aikavälillä, koska sitä on joka tapauksessa tarkistettava sen jälkeen kun sopimus Euroopan perustuslaista on tullut voimaan.

1.2. Syyt voimassa olevan asetuksen tarkistamiseen

Komissio päätti 9. marraskuuta 2005 esittää ”Euroopan avoimuusaloitteen”², jonka tavoite on avoimuuden lisääminen. Siihen sisältyy myös asetuksen tarkistaminen.

Euroopan parlamentti puolestaan pyysi 4. huhtikuuta 2006 antamassaan päätöslauselmassa³ komissiota esittämään ehdotuksia asetuksen muuttamiseksi.

Sen jälkeen Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 6. syyskuuta 2006 uuden asetuksen Århusin yleissopimuksen⁴ määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin. Kyseinen asetus on yhteydessä asetukseen (EY) N:o 1049/2001 ympäristötietoja sisältävien asiakirjojen saatavuuden osalta.

Asetusta (EY) N:o 1049/2001 on sovellettu kuusi vuotta, ja toimielimille on kertynyt kokemuksia sen täytäntöönpanosta. Asetusta koskevaa oikeuskäytäntöä on kertynyt, ja Euroopan oikeusasiamies on käsitellyt useita asetukseen perustuvia kanteluja. Toimielimet voivat nyt arvioida uudelleen asetuksen toimintaa ja tehdä tarvittavat muutokset.

¹ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

² Ks. 9. marraskuuta 2005 pidetyn komission kokouksen nro 1721 pöytäkirja, kohta 6: ks. myös asiakirjat SEK(2005) 1300 ja SEK(2005) 1301.

³ P6_A(2006) 52.

⁴ Yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa, tehty Århusissa Tanskassa 25. kesäkuuta 1998.

Tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin 6 päivänä syyskuuta 2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1367/2006 (EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13.).

Komissio aloitti prosessin julkaisemalla 18. huhtikuuta 2007 vihreän kirjan, jolla pohjustettiin asiasta järjestettävää julkista kuulemiskierrosta.⁵ Tiivistelmä kuulemiskierroksen tuloksista sisältyy tammikuussa 2008 julkaistuun kertomukseen.

2. ASETUKSEN TARKISTAMISEN YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT ASIAT

2.1. Euroopan parlamentin päätöslauselma (4. huhtikuuta 2006)

Parlamentti antoi edellä mainitussa päätöslauselmassa (4. huhtikuuta 2006) viisi suositusta, jotka komissio on ottanut asianmukaisesti huomioon laatiessaan tätä ehdotusta.

2.1.1. Oikeusperustan soveltamisala ja asetuksen tarkoitus

Parlamentin mukaan asetuksen johdanto-osassa olisi täsmennettävä, että EY:n perustamissopimuksen 255 artikla on oikeusperusta avoimuus- ja läheisyysperiaatteiden täytäntöönpanolle sekä keskeinen oikeusperusta läpinäkyvyydelle ja luottamuksellisuudelle.

Koska 255 artikla koskee yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, komissio ehdottaa asetuksen 1 artiklan muuttamista asetuksen tarkoituksen täsmentämiseksi.

2.1.2. Lainsäädännön täysi avoimuus

Säädösten kaikkien valmisteluasiakirjojen olisi oltava suoraan yleisön saatavilla.

Tämä suositus on hyväksytty sellaisenaan ja sitä noudatetaan 12 artiklassa.

2.1.3. Luottamuksellisuutta koskevat säännöt

Parlamentti suositaa, että asetuksessa annetaan säännöt asiakirjojen luokittelulle luottamuksellisiksi. Lisäksi olisi varmistettava parlamentaarinen seuranta, jolla valvotaan kyseisten sääntöjen soveltamista ja oikeutta tutustua kyseisiin asiakirjoihin.

Asiakirjojen luokittelu luottamuksellisiksi ei itsessään sulje pois yleisön oikeutta tutustua niihin. Tämän vuoksi komissio katsoo, että asiakirjojen luokittelusta luottamuksellisiksi eikä luottamuksellisen aineiston käsittelystä pitäisi säätää yksityiskohtaisesti asetuksessa, jossa käsitellään yleisön oikeutta tutustua EU:n toimielinten asiakirjoihin.

2.1.4. Jäsenvaltioiden hallussa oleviin asiakirjoihin tutustuminen

Parlamentti haluaa rajata jäsenvaltioiden mahdollisuuksia vastustaa niiden hallussa olevien asiakirjojen julkistamista, sekä antaa asiasta tarkemmat määritelmät.

⁵ Vihreä kirja: Yleisön oikeus saada tietoja Euroopan yhteisön toimielinten hallussa olevista asiakirjoista -Tarkistaminen - KOM(2007) 185.

Uudessa 5 artiklan 2 kohdassa otetaan myös huomioon asiaa koskeva yhteisöjen tuomioistuimen tuomio ja säädetään, että jäsenvaltioiden on esitettävä perustelut, jos ne eivät halua toimielimen julkistavan niiltä peräisin olevia asiakirjoja.

2.1.5. *Rekisterit ja arkistointisäännöt*

Parlamentti suosittaa, että perustetaan yksi saantipiste lainsäädäntö- tai sääntelymenettelyyn liittyville valmisteluasiakirjoille ja yhteinen liittymä toimielinten tietorekistereille sekä annetaan yhteiset säännöt asiakirjojen arkistoinnista.

Komissio kannattaa kaikkia näitä toimenpiteitä. Niiden toteuttaminen ei kuitenkaan vaadi asetuksen muuttamista.

2.2. **Julkisen kuulemiskierroksen tulokset**

Julkisen kuulemiskierroksen aikana esitettyihin kysymyksiin annetut vastaukset voidaan tiivistää seuraavasti:⁶ Komissio on ottanut tätä asetusehdotusta laatiessaan huomioon valtaosan näkemyksistä, jotka eri tahot esittivät vihreässä kirjassa esitettyihin seikkoihin antamissaan kannanotoissa.

2.2.1. *Tietojen aktiivinen levittäminen*

Pääsyä tietorekistereihin ja internetsivustoille olisi helpotettava, ja niiden sisältöä olisi yhdenmukaistettava. Komission rekistereistä olisi tehtävä kattavampia. Kansalaiset haluaisivat ennakoivampaa tietojen julkistamista.

Lainsäädäntöä koskevaa aktiivista läpinäkyvyyttä käsitellään 12 artiklassa. Asetuksen 11 artiklassa ja muutetussa 12 artiklassa luodaan asianmukainen oikeusperusta kattavammille ja helpommin saatavissa oleville rekistereille ja internet-sivustoille.

2.2.2. *Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 yhdenmukaistaminen Århusin yleissopimuksen kanssa*

Ehdotus asetuksen yhdenmukaistamisesta ympäristöasioita koskevien tietojen saatavuutta koskevien säännösten kanssa (Århusin yleissopimuksen täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1367/2006) on saanut laajaa kannatusta. Varaumia ovat esittäneet lähinnä valtiosta riippumattomat ympäristöjärjestöt sekä kemianteollisuuden ja bioteknologian edustajat.

Asetuksen ja yleissopimuksen yhdenmukaistamista koskevat säännökset ovat muutetuissa 4 artiklan 1–2 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa.

⁶ Julkisen kuulemiskierroksen tulokset analysoidaan yksityiskohtaisesti 16. tammikuuta 2008 julkaistussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa – SEK(2008) 29; kaikki kuulemiskierroksen aikana saadut kannanotot on julkaistu erityisellä verkkosivulla osoitteessa http://ec.europa.eu/transparency/revision/index_en.htm

2.2.3. *Henkilötietojen suoja*

Nykyistä käytäntöä, jossa julkistettavista asiakirjoista poistetaan nimet ja muut henkilötiedot, on pidetty liian rajoittavana erityisesti silloin kuin henkilöt hoitavat julkista tehtävää. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut tätä asiaa koskevan tuomion (ks. jäljempänä 2.3.1 kohta).

Asiaa koskeva säännös on muotoiltu uudelleen 4 artiklan 5 kohdassa.

2.2.4. *Taloudellisten etujen suojaaminen*

Viranomaisten ja yrityssektorin edustajien mielestä nykyiset säännöt ovat hyvä kompromissiratkaisu. Tiedotusvälineiden edustajat, valtiosta riippumattomat järjestöt ja suurin osa kansalaisista haluaisi antaa enemmän painoa yleiselle edulle.

Komissio on päättänyt, että se ei ehdota tämän säännöksen muuttamista.

2.2.5. *Kohtuuttomien pyyntöjen käsittely*

Jäsenvaltioiden niukka enemmistö ja yksityisen sektorin edustajat kannattavat erityistoimia, joilla poiketaan yleisistä säännöistä käsiteltäessä kohtuuttomia pyyntöjä. Jäsenvaltioiden mielestä kyseisten toimenpiteiden on perustuttava objektiivisiin perusteisiin. Oikeusasiamies, jäsenvaltioiden merkittävä vähemmistö ja valtiosta riippumattomat järjestöt vastustavat kohtuuttomiin pyyntöihin sovellettavia erityissääntöjä.

Komissio ei ehdota säännöstä, jonka nojalla kohtuuttomina pidetyt pyynnöt voitaisiin hylätä. Sen sijaan komissio ehdottaa, että 6 artiklan 2 kohdan mukainen oikeus pyytää täsmennyksiä hakemukseen ulotetaan koskemaan niitä tapauksia, joissa pyydettyjä asiakirjoja ei pystytä helposti tunnistamaan.

2.2.6. *Asiakirjan käsite*

Yleinen mielipide kannattaa nykyisen laajan käsitteen säilyttämistä. Määritelmään voitaisiin lisätä vihreässä kirjassa ehdotettu tietokantoja koskeva tarkennus.

Asiakirjan käsite määritellään tarkemmin muutetussa 3 artiklan a alakohdassa, jossa mainitaan myös sähköisiin tietokantoihin sisältyvät tiedot.

2.2.7. *Määräajat poikkeusten soveltamiselle*

Komissiolle toimitetuissa kannanotoissa ei ole juurikaan kannatettu mahdollisuutta määritellä tapahtumat, joita ennen asiakirjoja ei saa julkistaa. Toisaalta on kannatettu asiakirjojen järjestelmällistä julkistamista tiettyjen tapahtumien jälkeen ja selvästi ennen arkistojen avaamiselle asetettua 30 vuoden määräaika. Kokemukset ovat kuitenkin osoittaneet, että oikeus tutustua asiakirjoihin on evättävä aina silloin kun asiakirjat liittyvät oikeudenkäyntimenettelyyn tai oikeudenkäynnin luonteiseen menettelyyn eikä julkista käsittelyä ole järjestetty tai lopullista päätöstä tehty. Tämä kanta on vahvistettu myös oikeuskäytännössä. (ks. 2.3.3 kohta).

Komissio ehdottaa 2 artiklan mukauttamista.

2.2.8. Asetuksen soveltamisala

Monet vihreää kirjaa kommentoineet tahot pyysivät asetuksen soveltamisalan laajentamista kaikkiin EU:n toimielimiin, muihin elimiin ja virastoihin.

Soveltamisalan laajentaminen ei ole mahdollista voimassa olevan EY:n perustamissopimuksen nojalla, mutta se voidaan toteuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen tultua voimaan.

2.2.9. Oikeus tutustua jäsenvaltioista peräisin oleviin asiakirjoihin

Tähän asiaan otettiin kantaa muutamissa vihreästä kirjasta annetuissa kommenteissa sekä parlamentin päätöslauselmassa (ks. edellä 2.1.4 kohta). Sitten asia on selkiytetty yhteisöjen tuomioistuimen antamalla tuomiolla (ks. 2.3.2 kohta).

2.3. Viimeaikainen oikeuskäytäntö

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja yhteisöjen tuomioistuin ovat antaneet useita tuomioita, joissa käsitellään joitakin asetuksen soveltamiseen liittyviä keskeisiä kysymyksiä. Näitä kysymyksiä käsitellään myös tässä asetusehdotuksessa.

2.3.1. Oikeus tutustua henkilötietoihin

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi 8. marraskuuta 2007 asiassa *Bavarian Lager* antamassaan tuomiossa⁷ henkilötietojen suojaa koskevaa poikkeusta sekä asetuksen (EY) N:o 1049/2001 ja henkilötietojen suojasta annetun asetuksen⁸ välistä suhdetta.

Asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen ja tietosuojasta annetun asetuksen suhdetta selvennetään uudessa 4 artiklan 5 kohdassa.

2.3.2. Oikeus tutustua jäsenvaltiosta peräisin oleviin asiakirjoihin

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin kumosi 18. joulukuuta 2007 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 30. marraskuuta 2004 antaman tuomion asiassa, joka koski jäsenvaltioiden oikeutta vastustaa sitä, että toimielimet luovuttavat niiltä saatuja asiakirjoja.⁹

Voimassa oleva 4 artiklan 5 kohdan säännös korvataan uudella 5 artiklan 2 kohdalla.

⁷ Asia 194/04, *The Bavarian Lager Company Ltd v. komissio*, ei vielä julkaistu.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2001, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁹ Asia C-64/05 P, *Ruotsin kuningaskunta ja muut v. komissio*, ei vielä julkaistu; muutoksenhaku ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-168/02, *IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH v. komissio*, antamaan tuomioon (Kok. 2004, s. II-4135).

2.3.3. Poikkeuksien sovellettavuus ennen tiettyä tapahtumaa ja sen jälkeen

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa asiakirjojen saantia kartelliasiassa 13. huhtikuuta 2005 antamassaan tuomiossa¹⁰, että toimielimen on asiakirjojen saantia koskevan hakemuksen vastaanotettuaan lähtökohtaisesti arvioitava konkreettisesti ja asiakirjakohtaisesti niiden asiakirjojen sisältöä, joita hakemus koskee. Asiakirjakohtaista arviota ei kuitenkaan välttämättä vaadita, kun käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvistä erityisistä olosuhteista johtuen on selvää, että asiakirjoihin tutustumista koskeva poikkeus soveltuu tapaukseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioistuin toteaa vastikään antamassaan tuomiossa, että tuomioistuimelle osoitetut kirjelmät kuuluvat selvästi kokonaisuudessaan tuomioistuin käsittelyn suojaa ennen suullisen käsittelyn järjestämistä koskevan poikkeuksen piiriin.¹¹

Asetuksen 2 artiklan 5 ja 6 kohtaan on lisätty uusia säännöksiä.

3. ASETUKSEEN (EY) N:O 1049/2001 EHDOTETTAVAT MUUTOKSET

3.1. Asetuksen tarkoitus ja asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut – 1 ja 2 artikla

Asetuksen 1 artiklan a alakohtaa on muutettu hieman, jotta voidaan selkeämmin ilmaista asetuksen tarkoituksen olevan antaa yleisölle oikeus tutustua asiakirjoihin. Tämä ilmaisutapa on johdonmukainen asetuksen oikeusperustan kanssa ja se on vahvistettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.¹²

Oikeus tutustua asiakirjoihin on kaikilla luonnollisilla ja oikeushenkilöillä kansallisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta. Näin asetuksesta tulee johdonmukainen tiedon saatavuudesta ympäristöasioissa annetun asetuksen (EY) N:o 1367/2006¹³ säännösten kanssa. Asetuksen 2 artiklan 1 kohtaa muutetaan vastaavasti ja 2 kohta kumotaan.

3.2. Soveltamisala ja määritelmät – 2 ja 3 artikla

Asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että asetusta sovelletaan kaikkiin toimielimen hallussa oleviin asiakirjoihin, jotka liittyvät toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä koskevaa asiaan. Voimassa olevassa tekstissä tämä näkökulma sisältyy 'asiakirjan' määritelmään 3 artiklan a alakohdassa. Se liittyy kuitenkin ennemminkin asetuksen soveltamisalaan kuin asiakirjan määritelmään.

¹⁰ Asia T-2/03, *Verein für Konsumenteninformation v. komissio* (Kok. 2005 s. II-1121).

¹¹ Asia T-36/04, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 12.9.2007, *Association de la Presse Internationale asbl v. komissio*, ei vielä julkaistu.

¹² Yhdistetyt asiat T-391/03 ja T-70/04, 6.7.2006, *Franchet ja Byk v. komissio* (Kok. 2006, s. II-2023).

¹³ Ks. alaviite 5.

Asetuksen 2 artiklaan on lisätty uusi 5 kohta, jossa selvennetään, että muiden tahojen kuin toimielinten tuomioistuimille toimittamat asiakirjat eivät kuulu asetuksen soveltamisalaan. On huomattava, että EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa ei anneta oikeutta tutustua yhteisöjen tuomioistuimen asiakirjoihin. Lissabonin sopimuksessa oikeus tutustua asiakirjoihin ulotetaan koskemaan myös yhteisöjen tuomioistuinta, mutta ainoastaan sen hallinnolliseen toimintaan liittyvien asiakirjojen osalta.

Oikeus tutustua toimielimen tutkintavaltuuksien käyttämistä koskeviin asiakirjoihin olisi jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle siihen saakka, kunnes asiaa koskevaa päätöstä vastaan ei enää voida nostaa kumoamiskannetta tai kunnes tutkinta on päätetty. Tämän tutkintavaiheen aikana sovelletaan ainoastaan alaa koskevia erityissääntöjä. Kilpailumenettelyistä ja kauppaa suojaavista menettelyistä annettuihin asetuksiin (polkumyynti, tukien vastaiset toimenpiteet ja suojatoimenpiteet) ja kaupan esteistä annettujen asetusten mukaisesti menettelyihin sisältyy säännöksiä asianosaisten etuoikeudesta saada tietoja ja tietojen julkistamisesta.¹⁴ Näiden säännösten merkitys vesittyisi, jos yleisölle annettaisiin asetuksen (EY) N:o 1049/2001 nojalla laajempi oikeus tutustua asiakirjoihin. Tällaisten tutkintamenettelyjen aikana luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä saatujen tietojen pitäisi edelleen olla suojattuja asiaa koskevan päätöksen tultua voimaan.

Asetukseen 3 artiklan a alakohtaan sisältyvä laaja asiakirjan käsitteen määritelmä on säilytetty ennallaan. Asiakirja on kuitenkin olemassa vasta sitten, kun se on toimitettu vastaanottajilleen, sitä on kierrätetty toimielimessä tai se on muuten rekisteröity. Asiakirjan käsitteeseen pitäisi toisaalta sisällyttää myös sähköisissä järjestelmissä olevat tiedot, jos ne voidaan saada järjestelmästä luettavassa muodossa.

3.3. Poikkeukset – 4 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1367/2006 6 artiklan 2 kohdassa säädetty ympäristönsuojeluun liittyvä poikkeus on lisätty asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohtaan, jotta tämä asetus on yhdenmukainen Århusin yleissopimuksesta johtuvien säännösten kanssa. Luetelmakohdat korvataan selkeyden vuoksi aakkosin merkityillä alakohdilla.

Jotta asetus on yhdenmukainen Århusin yleissopimuksen kanssa, 4 artiklan 2 kohtaan sisältyvää poikkeusta, jolla pyritään turvaamaan taloudelliset edut, ei sovelleta päästötietoihin, joilla on merkitystä ympäristönsuojelun kannalta. Tämän vuoksi immateriaalioikeuksien suoja mainitaan erillisenä poikkeuksena.

Tuomioistuinkäsittelyn käsitettä on selkeytetty, ja siihen on sisällytetty välimies- ja riitojenratkaisumenettelyt.

¹⁴

Ks. asetuksen 1/2003 (kilpailu) 27, 28 ja 30 artikla, asetuksen (EY) N:o 384/96 (polkumyynti) 6 artiklan 7 kohta ja 14 artiklan 2 kohta, asetuksen (EY) N:o 2026/97 (tukien vastaiset toimenpiteet) 11 artiklan 7 kohta ja 24 artiklan 2 kohta, asetuksen (EY) N:o 3285/94 (suojatoimenpiteet) 6 artiklan 2 kohta ja asetuksen (EY) N:o 519/94 (suojatoimenpiteet muita kuin WTO:n jäseniä kohtaan) 5 artiklan 2 kohta.

Artiklaan on lisätty uusi poikkeus, jolla pyritään suojaamaan menettelyt, joilla valitaan henkilöstöä tai sopimuspuolia. Näiden osa-alueiden läpinäkyvyydestä on säännökset henkilöstösäännöissä ja varainhoitoasetuksessa. Valintalautakuntien ja arviointikomiteoiden asianmukainen toiminta olisi myös turvattava.

Asetuksen 4 artiklan 3 kohdan sanamuotoa on selkeytetty asiasisältöä muuttamatta.

Asetuksen 4 artiklan 4 ja 5 kohta on siirretty 5 artiklaan, koska niissä käsitellään menettelysääntöjä eikä poikkeuksia.

Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohta, jossa säädetään henkilötietojen käytöstä, on siirretty uuteen 4 artiklan 5 kohtaan muutetussa sanamuodossa, jotta voidaan selvittää asetuksen (EY) N:o 1049/2001 ja asetuksen 45/2001 (henkilötietojen suoja) välistä suhdetta.

3.4. Kolmansien kuuleminen – 5 artikla

Uudessa 5 artiklan 2 kohdassa säädetään menettelystä, jota on noudatettava, kun vastaanotetaan jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa koskeva pyyntö. Jäsenvaltiota on kuultava asiassa paitsi jos on selvää, että asiakirja on julkistettava tai että sitä ei saa julkistaa; jos jäsenvaltio perustelee asetuksen (EY) N:o 1049/2001 nojalla tai vastaavien kansallisten erityissäännösten nojalla, miksi pyydettyjä asiakirjoja ei julkisteta, toimielin epäilee oikeuden tutustua kyseisiin asiakirjoihin. Tässä uudessa säännöksessä otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen tuomio muutoksenhakuasiassa C-64/05 P (ks. edellä 1.5.2 kohta).

3.5. Menettelysäännöt – 6, 8 ja 10 artikla

Asetuksen 6 artiklan 2 kohtaa on muutettu, jotta voidaan ottaa huomioon ne tapaukset, joissa pyydettyjen asiakirjojen tunnistaminen on vaikeaa.

Uudistettujen hakemusten määräaika pidennetään 8 artiklassa 30 työpäivään. Määräaika voidaan tämän lisäksi edelleen pidentää 15 työpäivällä. Kokemusten mukaan uudistettua hakemusta ei käytännössä voida käsitellä 15 työpäivässä. Uudistetun hakemuksen käsittely kestää tavallista kauemmin, koska se edellyttää toimielimen muodollista päätöstä, joka on tehtävä tiukkojen menettelysääntöjen mukaisesti.

Asetuksen 10 artiklaan on lisätty uusi kohta, jossa selvennetään, että EU:n tai kansalliseen lainsäädäntöön sisältyviä tietojen saantia koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä on noudatettava. Näin on erityisesti silloin, kun tietojen luovuttamisesta peritään palkkio, josta asiakirjat tuottanut elin saa tuloja.

3.6. Tietojen aktiivinen levittäminen – 12 artikla

Tämä säännös on muotoiltu uudelleen tavoitteena asettaa suoraan saataville asiakirjat, jotka ovat osa menettelyjä, joissa annetaan lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäviä EU:n säädöksiä tai muita kuin lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäviä soveltamisalaltaan yleisiä säädöksiä. Toimielinten pitäisi asettaa kyseiset asiakirjat saataville menettelyn alusta alkaen paitsi jos kyseessä on selvä poikkeus yleisön oikeudesta tutustua asiakirjoihin.

↓ 1049/2001

2008/0090 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 255 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹⁵,

noudattavat EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä¹⁶,

sekä katsovat seuraavaa:

↓ uusi

- (1) Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annettuun asetukseen (EY) N:o 1049/2001¹⁷ on tehtävä useita aineellisia muutoksia. Selkeyden vuoksi mainittu direktiivi olisi uudelleenlaadittava.

↓ 1049/2001

Johdanto-osan

1 kappale

- (2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan toisessa kohdassa vahvistetaan avoimuuden periaate ilmaisemalla, että sopimus merkitsee uutta vaihetta kehityksessä sellaisen yhä läheisemmän Euroopan kansojen välisen liiton luomiseksi, jossa päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia.

¹⁵ EUVL C [...].

¹⁶ EUVL C [...].

¹⁷ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
2 kappale

- (3) Avoimuus parantaa kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekomenettelyihin ja sen avulla varmistetaan, että hallinnolla on demokraattisessa järjestelmässä suhteessa kansalaisiin suurempi legitimitetti, ja että se on tehokkaampaa ja vastuullisempaa. Avoimuus vahvistaa osaltaan kansanvallan ja perusoikeuksien kunnioittamisen periaatteita, joista määrätään EU-sopimuksen 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
3 kappale (mukautettu)

~~Birminghamissa, Edinburghissa ja Kööpenhaminassa kokoontuneiden Eurooppa-neuvostojen päätelmissä korostetaan tarvetta lisätä unionin toimielinten työskentelyyn avoimuutta. Tässä asetuksessa koetaan yhteen toimielinten jo aiemmin tekemät aloitteet, joiden tarkoituksena on ollut parantaa päätöksentekomenettelyjen avoimuutta.~~

↓ uusi

- (4) Asetuksessa (EY) N:o 1049/2001¹⁸, jonka soveltaminen alkoi 3 päivänä joulukuuta 2001, on säädetty yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevista yleisistä periaatteista ja rajoituksista julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi.
- (5) Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöönpanon ensimmäinen arviointi esitettiin 30 päivänä tammikuuta 2004 julkaistussa kertomuksessa¹⁹. Komissio päätti 9 päivänä marraskuuta 2005 käynnistää asetuksen (EY) N:o 1049/2001 tarkistamiseen johtavan menettelyn. Euroopan parlamentti pyytää 4 päivänä huhtikuuta 2006 antamassaan päätöslauselmassa²⁰ komissiota esittämään ehdotuksen asetuksen muuttamisesta. Komissio antoi 18 päivänä huhtikuuta 2007 vihreän kirjan²¹ asetuksen tarkistamisesta ja käynnisti julkisen kuulemismenettelyn.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
4 kappale

- (6) Tämän asetuksen tarkoituksena on antaa yleisön oikeudelle tutustua asiakirjoihin mahdollisimman täysimääräinen vaikutus ja määritellä sitä koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

¹⁸ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

¹⁹ KOM(2004) 45.

²⁰ [...]

²¹ KOM(2007) 185.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
5 kappale (mukautettu)

- (7) Koska ~~EHTY:n perustamissopimuksessa eikä~~ Euratomin perustamissopimuksessa ei ole määräyksiä oikeudesta tutustua asiakirjoihin, Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen N:o 41 mukaisesti Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission olisi pidettävä tätä asetusta lähtökohtanaan myös ~~näiden kahden~~ kyseisen ensiksi mainitun sopimuksen puitteissa tapahtuvaa toimintaa koskevien asiakirjojen osalta.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
7 kappale

- (8) EU-sopimuksen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 1 kohdan mukaisesti tutustumisoikeus koskee myös asiakirjoja, jotka koskevat yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa. Kunkin toimielimen olisi kunnioitettava turvallisuussäätöjään.

↓ uusi

- (9) Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 6 päivänä syyskuuta 2006 tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin asetuksen (EY) N:o 1367/2006²². Tämän asetuksen pitäisi olla johdonmukainen asetuksen (EY) N:o 1367/2006 kanssa ympäristöasioita koskevien tietojen saatavuuden osalta.

- (10) Tämän asetuksen ja yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun asetuksen (EY) N:o 45/2001²³ välille olisi luotava selkeä yhteys henkilötietojen luovuttamisen osalta.

- (11) Olisi laadittava selkeät säännöt, joita sovelletaan luovutettaessa jäsenvaltioista peräisin olevia asiakirjoja tai kolmansilta peräisin olevia tuomioistuinkäsittelyyn sisältyviä asiakirjoja taikka asiakirjoja, jotka toimielimet ovat saaneet haltuunsa EY:n lainsäädännössä niille myönnettyjen erityisten tutkintavaltuuksien nojalla.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
6 kappale

- (12) Laajempi mahdollisuus tutustua asiakirjoihin olisi myönnettävä tapauksissa, joissa toimielimet toimivat lainsäätäjinä, myös silloin kun ne toimivat siirretyin toimivallan

²² EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13.

²³ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

nojalla, kuitenkin siten, että samalla säilytetään toimielinten päätöksenteon tehokkuus. Tällaisten asiakirjojen olisi oltava mahdollisimman laajasti suoraan yleisön tutustuttavissa.

↓ uusi

- (13) Lainsäädäntöprosessin avoimuudella on suuri merkitys kansalaisille. Tämän vuoksi toimielinten olisi aktiivisesti julkistettava lainsäädäntöprosessiin kuuluvia asiakirjoja. Myös muilla aloilla olisi edistettävä asiakirjojen aktiivista julkistamista.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
8 kappale

- (14) Sen varmistamiseksi, että tätä asetusta sovellettaisiin täysimääräisesti kaikkiin unionin toimiin, kaikkien toimielinten perustamien virastojen olisi sovellettava tässä asetuksessa säädettyjä periaatteita.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
9 kappale

- (15) Joihinkin asiakirjoihin olisi niiden erittäin arkaluonteisen sisällön vuoksi sovellettava erityismenettelyä. Järjestelyt, joilla Euroopan parlamentille annetaan tietoja tällaisten asiakirjojen sisällöstä, olisi tehtävä toimielinten välisenä sopimuksena.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
10 kappale

- (16) Toimielinten työskentelyn avoimuuden lisäämiseksi Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission olisi annettava mahdollisuus tutustua sekä toimielinten laatiin että niiden vastaanottamiin asiakirjoihin. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitettyssä julistuksessa N:o 35 todetaan, että jäsenvaltio voi vaatia komissiota tai neuvostoa olemaan toimittamatta kolmansille osapuolille kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, jollei tämä jäsenvaltio ole antanut etukäteen suostumustaan asiakirjan toimittamiseen.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
11 kappale

- (17) Toimielinten kaikkien asiakirjojen olisi pääsääntöisesti oltava yleisön tutustuttavissa. Tiettyjä yleisiä ja yksityisiä etuja on kuitenkin suojattava poikkeussäännöksin. Toimielimillä olisi oltava mahdollisuus suojata sisäisiä keskustelujaan ja neuvottelujaan silloin, kun se on välttämätöntä, jotta voidaan turvata toimielinten kyky hoitaa tehtäviään. Poikkeuksia arvioidessaan toimielinten olisi kaikilla unionin

toiminnan aloilla otettava huomioon henkilötietojen suojaa koskevat yhteisön lainsäädännön periaatteet.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
12 kappale

- (18) Kaikkien sääntöjen, jotka koskevat toimielinten asiakirjojen saamista tutustuttaviksi, olisi oltava tämän asetuksen mukaisia.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
13 kappale

- (19) Tutustumisoikeuden täysimääräisen toteutumisen varmistamiseksi olisi noudatettava kaksivaiheista hallintomenettelyä, johon sisältyisi lisäksi mahdollisuus tuomioistuinkäsittelyyn tai kannella oikeusasiamiehelle.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
14 kappale (mukautettu)

- (20) Kunkin toimielimen olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet tiedottaakseen yleisölle ~~uusista~~ voimassa olevista säännöksistä ja kouluttaakseen henkilökuntansa avustamaan kansalaisia, kun nämä käyttävät tämän asetuksen mukaisia oikeuksiaan. Kunkin toimielimen olisi taattava pääsy asiakirjarekisteriin, jotta kansalaiset voisivat helpommin käyttää oikeuksiaan.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
15 kappale

- (21) Vaikka tämän asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta, on kuitenkin selvää, että jäsenvaltioiden olisi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisiä suhteita säätelevän lojalin yhteistyön periaatteen mukaisesti huolehdittava, etteivät ne aiheuta haittaa tämän asetuksen moitteettomalle soveltamiselle ja että niiden olisi kunnioitettava toimielinten turvallisuussääntöjä.
-

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
16 kappale

- (22) Tällä asetuksella ei rajoiteta jäsenvaltioiden, oikeusviranomaisten tai tutkinnasta vastaavien elinten olemassa olevia oikeuksia tutustua asiakirjoihin.

↓ 1049/2001 Johdanto-osan
17 kappale (mukautettu)

- (23) EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan 3 kohdan mukaan kukin toimielin vahvistaa omassa työjärjestyksessään erityismääräykset siitä, miten toimielimen asiakirjoihin voi tutustua. ~~Yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20 päivänä joulukuuta 1993 tehtyä neuvoston päätöstä 93/731/EY²⁴, yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8 päivänä helmikuuta 1994 tehtyä komission päätöstä 94/90/EHTY, EY, Euratom²⁵, yleisön oikeudesta saada tietoa Euroopan parlamentin asiakirjoista 10 päivänä heinäkuuta 1997 tehtyä Euroopan parlamentin päätöstä 97/632/EY, EHTY, Euratom²⁶ sekä Schengenin asiakirjojen luottamuksellisuutta koskevia määräyksiä olisi näin ollen tarvittaessa muutettava tai ne olisi kumottava,~~

↓ 1049/2001

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tarkoitus

Tämän asetuksen tarkoituksena on

↓ 1049/2001 (mukautettu)

- a) määritellä ne julkiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission, jäljempänä 'toimielimet', asiakirjoihin, siten, että ~~takaan~~ ☒ yleisölle myönnetään ☒ mahdollisimman laaja oikeus tutustua ☒ kyseisiin ☒ asiakirjoihin;
- b) luoda säännöt, jotka takaavat tämän oikeuden mahdollisimman helpon käytön; ~~ja~~

↓ 1049/2001

- c) edistää asiakirjoihin tutustumismahdollisuutta koskevia hyviä hallintokäytäntöjä.

²⁴ ~~EYVL L 340, 31.12.1993, s. 43. päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä 2000/527/EY (EYVL L 212, 23.8.2000, s. 9).~~

²⁵ ~~EYVL L 46, 18.2.1994, s. 58, päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä 96/567/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 247, 28.9.1996, s. 45).~~

²⁶ ~~EYVL L 263, 25.9.1997, s. 27.~~

Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala

↓ 1049/2001 (mukautettu)

~~1. Jokaisella luonnollisella henkilöllä unionin kansalaisella sekä jokaisella, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella ja oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin tässä asetuksessa määriteltyjen periaatteiden, edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.~~

~~2. Toimielimet voivat samojen periaatteiden, edellytysten ja rajoitusten mukaisesti antaa luonnollisen henkilön, joka ei asu missään jäsenvaltiossa, tai oikeushenkilön, jolla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa missään jäsenvaltiossa, tutustua asiakirjoihin.~~

~~32. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin toimielimen hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen nimittäin toimielimen laatimiin tai sen vastaanottamiin ja sen hallussa oleviin asiakirjoihin , jotka liittyvät toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä koskevaan asiaan kaikilla Euroopan unionin toiminnan aloilla.~~

↓ 1049/2001

~~43. Yleisön on saatava tutustua asiakirjoihin joko kirjallisen hakemuksen perusteella tai suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 ja 9 artiklan soveltamista. Erityisesti lainsäädäntömenettelyn yhteydessä laadittuihin tai vastaanotettuihin asiakirjoihin on voitava tutustua suoraan 12 artiklan mukaisesti.~~

~~54. Arkaluonteisiksi 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti luokiteltuihin asiakirjoihin sovelletaan kyseisen artiklan mukaista erityismenettelyä.~~

↓ uusi

5. Tätä asetusta ei sovelleta muiden tahojen kuin toimielinten tuomioistuimille toimittamiin asiakirjoihin.

6. Asiakirjoja, jotka ovat osa yksittäistapausta koskevaan toimeen kohdistuvan menettelyn tai tutkinnan hallinnollista aineistoa, ei anneta yleisön tutustuttavaksi ennen kuin tutkinta on päätetty tai kyseinen toimi on lopullinen, sanotun kuitenkin rajoittamatta EY:n lainsäädännöllä perustettuja asianosaisten erityisiä oikeuksia tutustua asiakirjoihin. Yleisön saataville ei kuitenkaan aseteta asiakirjoja, jotka sisältävät tietoja, jotka toimielin on kerännyt tai saanut luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä tällaisten tutkintamenettelyjen yhteydessä.

↓ 1049/2001

67. Tämä asetus ei rajoita kansainvälisen oikeuden välineisiin tai toimielinten niiden täytäntöönpanemiseksi antamiin säädöksiin perustuvaa yleisön oikeutta tutustua toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

↓ 1049/2001 (mukautettu)

⇒ uusi

- a) 'asiakirjalla' mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), ~~joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä;~~ ⇒ jonka toimielin on laatinut ja virallisesti toimittanut yhdelle tai useammalle vastaanottajalle tai joka on muuten kirjattu tai jonka toimielin on vastaanottanut; sähköisiin tallennus-, käsittely- ja hakujärjestelmiin sisältyvät tiedot ovat asiakirjoja, jos ne voidaan poimia paperitulosteena tai sähköisessä muodossa olevana jäljennöksenä käyttäen järjestelmässä saatavilla olevia välineitä ⇐
- b) 'kolmannella' kyseisen toimielimen ulkopuolista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai yksikköä, mukaan lukien jäsenvaltiot, yhteisön tai sen ulkopuoliset toimielimet ja elimet ja kolmannet maat.
-

↓ 1049/2001

⇒ uusi

4 artikla

Poikkeukset

1. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi ~~a)~~ sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee:

a) yleistä turvallisuutta ⇒ mukaan lukien luonnollisten ja oikeushenkilöiden turvallisuus ⇐ ;

b) puolustusta ja sotilasasioita;

c) kansainvälisiä suhteita;

d) yhteisön tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa;

↓ uusi

e) ympäristöasioita, kuten harvinaisten lajien pesimispaikkoja.

↓ 1049/2001

~~b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaaja, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaaja.~~

2. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

↓ 1049/2001 (mukautettu)

a) tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen suojaaja; ~~mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet;~~

b) immateriaalioikeuksien suojaaja;

↓ 1049/2001 (mukautettu)

⇒ uusi

c) oikeudellisen neuvonannon sekä tuomioistuinkäsittelyä, välimies- ja riitojenratkaisumenettelyjen suojaaja

d) tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaaja;

↓ uusi

e) valintamenettelyjen riippumattomuutta ja puolueettomuutta.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

⇒ uusi

~~jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.~~

3. Seuraavia asiakirjoja Asiakirjaa, jonka toimielin on laatinut sisäiseen käyttöön tai jonka se on vastaanottanut ja joka liittyy asiaan, josta toimielin ei ole tehnyt päätöstä, ei anneta tutustuttaviksi, jos niiden asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielinten toimielimen päätöksentekomenettelyä; ~~jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.~~

a) asiakirjat, jotka liittyvät asiaan, josta ei ole tehty päätöstä;

b) asiakirjat Tutustuttavaksi ei anneta asiakirjaa, jotka sisältävät joka sisältää sisäiseen käyttöön tarkoitettuja mielipiteitä osana asianomaisten toimielinten asianomaisten toimielimen neuvotteluja ja alustavia keskusteluja, ei anneta tutustuttaviksi päätöksen tekemisen jälkeenkään, jos asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyä, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista. ⇒ Tämän artiklan 2 kohdan a alakohtaa sovellettaessa ylivoimaisen yleisen edun katsotaan edellyttävän tietojen julkaisemista, kun pyydetty tiedot liittyvät ympäristöpäästöihin. ⇐

↓ uusi

5. Viranhaltijoiden, virkamiesten ja eturyhmien edustajien nimet, arvonimet ja tehtävät on julkistettava ammatillisen toiminnan yhteydessä, paitsi jos tietojen julkistaminen olisi erityisten syiden vuoksi haitallista kyseisten henkilöiden kannalta. Muita henkilötietoja julkistettaessa on noudatettava lainmukaista henkilötietojen käsittelyä koskevia edellytyksiä, joista säädetään yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä annetussa EY:n lainsäädännössä.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

6. Jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan soveltaa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan.

7. Edellä ~~1-3 kohdassa~~ tässä artiklassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojele on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuoden ajan. Kun kyseessä ovat ~~yksityisyyden~~ henkilötietojen suoja tai kaupallisia etuja koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat ja arkaluonteiset asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin.

5 artikla

↓ 1049/2001 (mukautettu)

Kuulemiset

41. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, toimielin kuulee tätä arvioidakseen, onko 4 artiklassa mainittua ~~1 tai 2 kohdassa säädettyä~~ poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

~~5. Jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta.~~

↓ uusi

2. Jos hakemus koskee jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, jota ei toimiteta osana menettelyjä, joissa annetaan lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäviä säädöksiä tai muita kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäviä soveltamisalaltaan yleisiä säädöksiä, asiassa on kuultava kyseisen jäsenvaltion viranomaisia. Asiakirjaa hallussaan pitävä toimielin luovuttaa asiakirjan, paitsi jos jäsenvaltio esittää syyt sille, miksi asiakirjaa ei tule luovuttaa, joko 4 artiklassa mainittujen poikkeusten tai jäsenvaltion oman lainsäädännön sisältämien, kyseisen asiakirjan luovuttamisen estävien säännösten nojalla. Toimielin hyväksyy jäsenvaltion perustelut siltä osin kuin ne perustuvat tässä asetuksessa säädettyihin poikkeuksiin.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

~~5 artikla~~

~~Jäsenvaltioiden hallussa olevat asiakirjat~~

3. Kun jäsenvaltio vastaanottaa pyynnön, joka koskee sen hallussa olevaa toimielimestä peräisin olevaa asiakirjaa, jäsenvaltio kuulee asianomaista toimielintä, jollei ole selvää, että asiakirja on luovutettava tai että sitä ei tule luovuttaa, voidakseen tehdä päätöksen, joka ei vaaranna tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista. Jäsenvaltio voi tämän asemesta toimittaa pyynnön edelleen asiakirjan laatineelle toimielimelle.

↓ 1049/2001

⇒ uusi

6 artikla

Hakemukset

1. Hakemus saada tutustua asiakirjoihin on esitettävä kirjallisesti, sähköinen muoto mukaan luettuna, jollain EY:n perustamissopimuksen 314 artiklassa tarkoitetuista kielistä ja riittävän täsmällisesti, jotta asiakirja on toimielimen tunnistettavissa. Hakijan ei tarvitse perustella hakemusta.

2. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen ⇒ tai pyydettyjä asiakirjoja ei voida tunnistaa ⇐, toimielin pyytää hakijaa täsmentämään hakemustaan ja avustaa hakijaa tässä esimerkiksi antamalla tietoja julkisten asiakirjarekisterien käytöstä. ⇒Tämän asetuksen 7 ja 8 artiklassa säädetty määrääjat alkavat kulua päivänä, jona toimielin vastaanottaa pyydetty täsmentävät tiedot. ⇐

3. Jos hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, kyseinen toimielin voi neuvotella hakijan kanssa epävirallisesti kohtuullisen ⇒ ja käytännöllisen ⇐ ratkaisun löytämiseksi.

4. Toimielimet antavat kansalaisille tietoa ja neuvoja siitä, miten ja minne voidaan tehdä hakemus saada tutustua asiakirjoihin.

7 artikla

Alkuperäisten hakemusten käsittely

1. Asiakirjoihin tutustumista koskevat hakemukset käsitellään välittömästi. Hakijalle lähetetään vastaanottoilmoitus. Viidentoista työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 10 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain, sekä hakijan oikeudesta tämän artiklan 2 4 kohdan mukaisesti tehdä uudistettu hakemus.

32. Poikkeuksellisesti, esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, 1 kohdassa säädettyä määräaikaa voidaan jatkaa viidellätoista työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

23. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi viidentoista työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut toimielimen vastauksen, tehdä uudistetun hakemuksen ja pyytää toimieltä tarkistamaan kantaansa.

44. Jos toimielin ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakija voi tehdä uudistetun hakemuksen.

8 artikla

Uudistettujen hakemusten käsittely

↓ 1049/2001 (mukautettu)

⇒ uusi

1. Uudistetut hakemukset käsitellään välittömästi. ~~Viidentoista~~ ⇒ Kolmenkymmenen ⇐ työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 10 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain. Jos toimielin kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, se ilmoittaa hakijalle tämän käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, ~~toisin sanoen mahdollisuudesta nostaa asiasta kanne toimieltä vastaan tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.~~

↓ 1049/2001

22. Poikkeuksellisesti esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, 1 kohdassa säädettyä määräaikaa voidaan jatkaa

viidellätoista työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

↓ uusi

3. Jos toimielin kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, hakija voi nostaa asiasta kanteen toimieliintä vastaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.

↓ 1049/2001

34. Jos toimielin ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi, ja hakija voi nostaa kanteen toimieliintä vastaan tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti.

↓ 1049/2001

9 artikla

Arkaluonteisten asiakirjojen käsittely

1. Arkaluonteisia ovat asiakirjat, jotka ovat peräisin toimielimistä tai niiden virastoista, jäsenvaltioista tai kolmansista maista tai kansainvälisistä järjestöistä ja joiden turvaluokitus on ”TRÈS SECRET/TOP SECRET”, ”SECRET” tai ”CONFIDENTIEL” kyseisen toimielimien niiden sääntöjen mukaisesti, joilla suojellaan Euroopan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilla aloilla, erityisesti yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja sotilasasioiden osalta.

2. Arkaluonteisia asiakirjoja koskevia 7 ja 8 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisia hakemuksia käsittelevät vain ne henkilöt, joilla on oikeus perehtyä näihin asiakirjoihin. Nämä henkilöt myös arvioivat, mitkä viittaukset arkaluonteisiin asiakirjoihin voidaan tehdä julkisessa asiakirjarekisterissä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan 2 kohdan soveltamista.

3. Arkaluonteinen asiakirja kirjataan rekisteriin tai luovutetaan vain sen suostumuksella, jolta asiakirja on peräisin.

4. Toimielimien, joka päättää olla antamatta arkaluonteista asiakirjaa tutustuttavaksi, on perusteltava päätöksensä siten, että 4 artiklassa suojattuja etuja ei vahingoiteta.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että arkaluonteisia asiakirjoja koskevia hakemuksia käsiteltäessä tämän ja 4 artiklan periaatteita kunnioitetaan.

6. Arkaluonteisia asiakirjoja koskevat toimielimien säännöt julkaistaan.

7. Komissio ja neuvosto antavat Euroopan parlamentille tietoja arkaluonteisista asiakirjoista toimielinten sopimien järjestelyjen mukaisesti.

10 artikla

Asiakirjaan tutustuminen hakemuksen perusteella

↓ 1049/2001 (mukautettu)

1. Hakija saa tutustua asiakirjoihin toivomuksensa mukaan joko siten, että hän tutustuu asiakirjoihin toimielimen tiloissa tai siten, että hänelle toimitetaan niistä jäljennös, mukaan lukien sähköisessä muodossa oleva jäljennös, jos sellainen on saatavissa. ~~Hakijalta voidaan periä korvaus jäljennösten ottamisesta ja lähettämisestä. Korvaus ei saa ylittää todellisia kopiointi- ja lähetyskuluja. Asiakirjoihin tutustuminen toimielimen tiloissa, alle kahdenkymmenen A4-kokoisen sivun kopiointi ja tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä on maksutonta.~~

2. Jos ~~kyseinen toimielin on jo luovuttanut asiakirjan~~ asiakirja on julkistettu ja se on helposti hakijan saatavilla, toimielin voi täyttää asiakirjan antamiseen tutustuttavaksi liittyvät velvollisuutensa tiedottamalla hakijalle, miten hän voi saada asiakirjan.

↓ 1049/2001

3. Asiakirjat toimitetaan sellaisena toisintona ja sellaisessa muodossa, jossa ne ovat (mukaan lukien sähköinen tai muu muoto, kuten pistekirjoitus, tavallista suurempi tekstikoko tai nauha), ottaen hakijan toivomukset huomioon täysimääräisesti.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

4. Hakijalta voidaan periä korvaus jäljennösten ottamisesta ja lähettämisestä. Korvaus ei saa ylittää todellisia kopiointi- ja lähetyskuluja. Asiakirjoihin tutustuminen toimielimen tiloissa, alle kahdenkymmenen A4-kokoisen sivun kopiointi ja tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä on maksutonta.

↓ uusi

5. Tämä asetus ei vaikuta EY:n tai kansallisessa lainsäädännössä säädettyihin tietojen saatavuutta koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin, kuten palkkion maksamiseen.

11 artikla

Asiakirjarekisterit

1. Toteuttaakseen käytännössä tämän asetuksen mukaiset kansalaisten oikeudet, kukin toimielin takaa yleisölle pääsyn asiakirjarekisteriin. Rekisterin olisi oltava käytettävissä sähköisesti. Viittaukset asiakirjoihin kirjataan rekisteriin viipymättä.
2. Asiakirjarekisterissä on oltava kustakin asiakirjasta viitenumero (mukaan lukien mahdollisen toimielimen yhteinen viitenumero), asiakirjan aihe ja/tai lyhyt kuvaus sen sisällöstä sekä asiakirjan vastaanotto- tai laatimis- ja rekisteröintipäivä. Viittaukset on tehtävä tavalla, joka ei vahingoita 4 artiklassa tarkoitettujen etujen suojaa.
3. Toimielinten on toteutettava välittömästi tarvittavat toimet asiakirjarekisterin perustamiseksi, ja sen on oltava käytettävissä 3 päivänä kesäkuuta 2002.

12 artikla

Asiakirjojen suora saatavuus ~~Asiakirjaan tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä~~

~~1. Toimielimet asettavat asiakirjat suoraan yleisön saataville niin laajalti, kuin se on mahdollista, joko sähköisessä muodossa tai rekisteristä kyseisen toimielimen sääntöjen mukaisesti.~~

~~21. Erityisesti lainsäädäntöasiakirjojen, toisin sanoen a) Asiakirjojen, jotka on laadittu tai vastaanotettu sellaisten EU:n säädösten tai muiden kuin lainsäätämisyksiköissä hyväksyttävien soveltamisalaltaan yleisten säädösten antamiseen liittyvien menettelyjen yhteydessä, jotka joko sitovat jäsenvaltioita tai ovat niissä sitovia, olisi oltava suoraan yleisön saatavilla, jollei 4 ja 9 artiklassa toisin säädetä.~~

~~32. Muut asiakirjat ja erityisesti politiikan tai strategian kehittämiseen liittyvät asiakirjat on tulisi mahdollisuuksien mukaan asetettava asettaa suoraan saataville sähköisessä muodossa .~~

~~43. Jos asiakirjaan ei voi tutustua suoraan rekisteristä, rekisteristä tulee ilmetä siinä määrin kuin mahdollista, missä asiakirja sijaitsee.~~

↓ uusi

4. Kukin toimielin määrittelee menettelysäännöissään muut luokat, joihin kuuluvat asiakirjat ovat suoraan yleisön saatavilla.

↓ 1049/2001

13 artikla

Julkaiseminen virallisessa lehdessä

1. EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja Euratomin perustamissopimuksen 163 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen säädösten lisäksi seuraavat asiakirjat julkaistaan virallisessa lehdessä, jollei tämän asetuksen 4 ja 9 artiklasta muuta johdu:

- a) komission ehdotukset;
- b) EY:n perustamissopimuksen 251 ja 252 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen vahvistetut neuvoston yhteiset kannat ja niiden perustelut sekä Euroopan parlamentin kannat näissä menettelyissä;
- c) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyt puitepäätökset ja päätökset;
- d) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti neuvoston tekemät yleissopimukset;
- e) jäsenvaltioiden EY:n perustamissopimuksen 293 artiklan perusteella allekirjoittamat yleissopimukset;
- f) yhteisön tekemät tai EU-sopimuksen 24 artiklan mukaisesti tehdyt kansainväliset sopimukset.

2. Seuraavat asiakirjat julkaistaan virallisessa lehdessä niin laajalti kuin mahdollista:

- a) jäsenvaltion neuvostolle EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohdan tai EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti esittämät aloitteet;
- b) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut yhteiset kannat;
- c) muut kuin EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut direktiivit, muut kuin EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut päätökset, sekä suositukset ja lausunnot.

3. Kukin toimielin voi määritellä työjärjestyksessään ne muut asiakirjat, jotka julkaistaan virallisessa lehdessä.

14 artikla

Tiedotus

1. Kukin toimielin toteuttaa vaadittavat toimenpiteet, joilla yleisölle tiedotetaan sen tämän asetuksen mukaisista oikeuksista.
2. Jäsenvaltiot toimivat yhteistyössä toimielinten kanssa kansalaisille suunnattavassa tiedotuksessa.

15 artikla

Toimielinten hallintokäytännöt

1. Toimielimet kehittävät hyviä hallintokäytäntöjä helpottaakseen tässä asetuksessa taatun tutustumisoikeuden käyttöä.
2. Toimielimet perustavat toimielinten välisen komitean, jonka tehtävänä on tutkia parhaita käytäntöjä, tarkastella mahdollisia ristiriitoja ja keskustella asiakirjoihin tutustumista koskevasta tulevasta kehityksestä.

↓ 1049/2001 ⇒ uusi

16 artikla

Asiakirjojen jäljentäminen

Tällä asetuksella ei rajoiteta olemassa olevien tekijänoikeutta koskevien sääntöjen soveltamista, jotka saattavat rajoittaa kolmannen oikeutta ⇒ saada asiakirjoista jäljennöksiä tai ⇐ jäljentää tai hyödyntää luovutettuja asiakirjoja.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

17 artikla

Kertomukset

~~1.~~ Kukin toimielin julkaisee vuosittain edeltävältä vuodelta kertomuksen, joka sisältää niiden tapausten määrän, joissa toimielin on kieltäytynyt antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi, näiden kieltäytymisten perustelut sekä asiakirjarekisteriin kirjaamattomien arkaluonteisten asiakirjojen määrän.

~~2. Komissio julkaisee viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2004 kertomuksen tämän asetuksen periaatteiden toteuttamisesta ja antaa suosituksia, joihin sisältyy tarvittaessa ehdotuksia~~

~~asetuksen tarkistamiseksi ja toimielinten toteutettavia toimenpiteitä koskeva toimintasuunnitelma.~~

~~18 artikla~~

~~Täytäntöönpanotoimenpiteet~~

~~1. Kukin toimielin mukauttaa työjärjestyksensä tämän asetuksen säännösten mukaiseksi. Mukautusten on tultava voimaan 3 päivänä joulukuuta 2001.~~

~~2.~~

~~Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta, onko Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön historiallisten arkistojen avaamisesta yleisölle 1 päivänä helmikuuta 1983 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 354/83²⁷ tämän asetuksen mukainen, varmistaakseen, että asiakirjojen tallentaminen ja arkistointi toteutetaan mahdollisimman laajalti.~~

~~3. Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta, ovatko olemassa olevat asiakirjojen saamista tutustuttaviksi koskevat säännöt tämän asetuksen mukaisia.~~

18 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EY) N:o 1049/2001 [...].

Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

↓ 1049/2001 (mukautettu)

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan ~~kolmantena~~ ☒ kahdentenkymmenentenä ☒ päivänä sen jälkeen kun se on julkaistu ~~Euroopan yhteisöjen~~ ☒ unionin ☒ virallisessa lehdessä.

~~Sitä sovelletaan 3 päivästä joulukuuta 2001 alkaen.~~

²⁷ EYVL L 43, 15.2.1983, s. 1.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

VASTAAVUUSTAULUKKO

Asetus 1049/2001	Tämä asetus
1 artikla	1 artikla
2 artiklan 1 kohta	2 artiklan 1 kohta
2 artiklan 2 kohta	-
2 artiklan 3 kohta	2 artiklan 2 kohta
2 artiklan 4 kohta	2 artiklan 3 kohta
2 artiklan 5 kohta	2 artiklan 4 kohta
-	2 artiklan 5 kohta
-	2 artiklan 6 kohta
2 artiklan 6 kohta	2 artiklan 7 kohta
3 artikla	3 artikla
4 artiklan 1 kohdan a alakohta	4 artiklan 1 kohta
4 artiklan 1 kohdan b alakohta	4 artiklan 5 kohta
4 artiklan 2 kohta	4 artiklan 2 kohta
4 artiklan 3 kohta	4 artiklan 3 kohta
4 artiklan 4 kohta	5 artiklan 1 kohta
4 artiklan 5 kohta	5 artiklan 2 kohta
-	4 artiklan 4 kohta
4 artiklan 6 kohta	4 artiklan 6 kohta
4 artiklan 7 kohta	4 artiklan 7 kohta
5 artiklan 3 kohta	5 artiklan 3 kohta
6 artikla	6 artikla

7 artikla	7 artikla
8 artikla	8 artikla
9 artikla	9 artikla
10 artikla	10 artikla
11 artikla	11 artikla
12 artikla	12 artikla
13 artikla	13 artikla
14 artikla	14 artikla
15 artikla	15 artikla
16 artikla	16 artikla
17 artiklan 1 kohta	17 artikla
17 artiklan 2 kohta	-
18 artikla	-
-	18 artikla
-	19 artikla
-	Liite